

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

13 Quid priuilegij conferat posseßio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

rum c. 16. n. 11. Ratio est, quia dum emptor apprehendit claves, censetur res ipsas intus conditas apprehendere.

2. Si tradatur alteri scripturam, seu instrumentum, quo constat de titulo & iure quo rem possidebat. Nam in tali instrumento res ipsa contineri videtur.

3. Si antiquus possessor eminus vel cominus ostendat mihi fundum, dicatque se tradere illius possessionem; & ego significem me acceptare: oculi enim sunt veluti longa quaedam manus quibus res vilas quasi contrectamus.

4. Quando post contractum, consentiente antiquo possessore, apponitur custodia nomine eius ad quem res transfertur: siue res sit mobilis, ut pecora, triticum, vel alia merces: siue immobilis, ut fundus, castrum, oppidum.

5. Si dem, aut vendam tibi rem absentem, & constituam me tuo nomine eius rei possessorem: tunc enim per me incipis possidere, nec opus est alia apprehensione. Hoc Iurisperiti vocant tradere & acquirere possessionem per *clausulam constituti*.

6. Si re tibi vendita vel donata, constituam me conductorem eius, vel reservem mihi fructum: nam hoc ipso censetur per me accepisse possessionem. Vide plura apud Antonium Gomezium, ad legem Tauri 45. à numero 45. & deinceps, & Molinam disp. 14.

48
Dispositio
legis.

Legum dispositione interdum transfertur possessio absque vlla vera vel ficta apprehensione, si leges ita statuunt, ut optimè probat Couarru. lib. 3. Variarum cap. 5. num. 6. Ratio est, quia modus acquirendæ & amittendæ possessionis iuri humano subiacet, quod potest statuere varios modos, prout magis videtur expedire Reipub. pro diuersitate rerum & prouinciarum. In regno Castellæ, Maioratus possessio, & omnium pertinentium ad ius primogeniti, transit ad proximum cognatum, vel agnatum, cui iure debetur, sine vlla vera vel ficta apprehensione, ut habetur L. 45. Tauri, citata apud Couar. Simili modo, apud Gallos possessio defuncti transit in eius heredem, etiam extraneum, sine vllò apprehensionis actu; teste Couar. ibidem, qui id ex multis DD. probat. Hunc modum possidendi DD. vocant *Ciuitilissimam possessionem*: quia fit sola legis ciuilibus potestate, absque vllò animi vel corporis adminiculo, etiam nesciente eo qui incipit possidere.

Ciuitilissima
possessio.

49
Possessio
iurium
quo modo
apprehen-
ditur.

Possessio autem *Iurium & seruitutum* apprehenditur dupliciter. Primò, Si mittam te in agrum, in quo volo tibi seruitutem constituere, tuque illuc eodem animo eas. Secundò, Si vtaris aliquo iure tamquam ad te pertinente, sciente & ferente eo cuius intrerat concedere vel prohibere: qui modus est generalis; & extendit se etiam ad ea quæ non sunt in re aliqua constituta; vt ad ius eligendi, presentandi, & similia, de quò vide Couarr. reg. Possessor 2. p. initio, à §. 8. Quomodo autem beneficij possessio acquiratur, idem l. 3. Variarum cap. 16. num. 10. vbi vide multa alia ad hanc quæstionem de acquirenda possessione variarum rerum & iurium pertinentia. Verum in his omnibus spectandæ sunt consuetudines regnorum & prouinciarum, quæ admodum sunt varæ.

Possessio
beneficij.

DUBITATIO XII.

Quomodo amittatur possessio tum mobilium, tum immobilium.

Resp. & Dico Primò, *Possessio rerum mobilium* tum ciuilis, tum naturalis, amittitur Primò, Sola voluntate possessoris nolentis eam amplius possidere. Secundò, Per furtum aut rapinam alterius. Tertio, Si alterius custodiæ subit, qui eam incipiat detinere tamquam suam. ad quod requiritur vt eam corporaliter apprehendat re vera, animo eam sibi retinendi. L. Possideri. 3. 7. de acquir. possess. Quarto, Per amissionem rei, v. g. burle, annuli: vel per fugam, si sint animalia; vt si pecus aberrauerit à grege, delinit statim possideri à domino: si gallinæ & similes aues domesticæ auolarunt, nec habeant consuetudinem per se redeundi: secus verò si habeant consuetudinem redeundi. De quibus & aliis animalibus, vt piscibus, feris, columbis, vide plura d. L. Possideri. 7. de acquir. & amit. possessione. Dixi, si sint animalia; quia possessio serui & ancillæ non amittitur per ipsorum fugam, vt patet L. Pomponius. 13. 7. ibidem.

50
Possessio
mobilium
amittitur
quatuor
modis.

Dico Secundò, *Rerum immobilium possessio* ciuilis & naturalis amittitur Primò, Si possessor sit longo tempore absens; nec per alium rei insitat, neque etiam protestetur se nolle amittere possessionem: quòd si non diu absit, vel protestetur amittit solum naturalem, non ciuilem. 2. Si rem sciat ab alio occupatam; & negligat. 3. Si reuersus, statim quidem repetat suam possessionem, sed ab occupante repellatur, nec audeat ei resistere. 4. Si timens repulsam non audeat repetere, aut inuadere possessionem. 5. Si nesciat rem esse suam, & idè nec censetur illam in bonis suis: tunc enim caret animo possidendi. Hinc per longam obligationem perditur possessio, vt docet Glossa in cap. 11. Clerici. 16 q. 4. & colligitur ex L. Furtum. 7. de vfucapionibus. Item si id quod possidemus, ita perdidimus, vt ignoremus vbi sit, vt habetur L. Si id quod. 7. de acquir. possess. 6. Si res ita sit occupata, vt non sit probabilis eius recuperatio. vt si vir valde sit potens, qui illam occupet; vel mare aut flumen affiduè inundet. quamdiu verò possessor est in ipsa re, vt in domo, vel fundo; aut in conspectu eius; aut saltem propè, ita vt præstò possit adesse cum opus fuerit, retinet semper rei immobilis possessionem, tum naturalem tum ciuilem. Vide plura apud Gomezium supra; & 7. tit. de acquir. & amit. possess.

51
Possessio
immobili-
um amittitur
multis
modis.

DUBITATIO XIII.

Quid privilegij conferat possessio.

Resp. Primò, *Possessio*, si sit bonæ fidei, parit præscriptionem; id est, facit vt res quæ non est tua, elapso certo tempore fiat tua, & omnes fructus percepti. Secundò, Si oboriatur dubium de rei dominio, & adhibita diligenti inquisitione maneat adhuc dubium vtius sit, melior est conditio possidentis. Tertio, in iudicio parit præsumptionem dominij. vnde possessor non debet probare rem esse suam; sed alter, qui eam reperit: qui nisi id satis probet, nihil obtinebit. Quarto, Pos-

52
Quos effe-
ctus pa-
riat.

Possessor potest armis suam possessionem non solum naturalem, sed etiam civilem tueri, L. 3. de vi & vi armata. & L. 1. C. Vnde vi, & cap. Olim. de restit. spoliatorum. vt si foris rediens, inuenias domum tuam vel agrum ab aliquo iniusto inuafore occupatum, potes illum armis expellere, conuocatis ad id auxilijs necessarijs: seruato tamen moderamine inculpatæ tutelæ. Ratio est, quia hoc non est inuadere alium, sed suam possessionem tueri. sicut enim non teneor pati vt quis me deiciat à possessione naturali domus vel agri; ita neque à ciuili: deijcior autem, si non audeo illum expellere. Quintò, Possessor expulsus potest armis suam possessionem repetere, modò id fiat confestim & non ex interuallo, inquit Vlpianus dicta L. 3. vt dum fur rem tuam auferens fugit, dum rediens domum, repulsus es ab iniquo inuafore. Dicitur autem fieri confestim, vel ex continenti, quod fit quamprimum commodè fieri potest, spectata rei difficultate & ceteris circumstantijs; vt si auxilia contrahenda essent. vide Silu. v. Bellum 2. n. 3. Sextò, Si dominus rei expellat iniuste possessorem à possessione, amittit dominium, & applicatur expulso. Si non sit dominus, tenetur reddere possessionem expulso, & insuper æstimationem eius; vt habemus L. Siquis in tantâ. 7. C. Vnde vi.

sed hæc lex, præterquam quòd pœnalis sit, ac proinde non obliget ad hanc restitutionem ante sententiam, non videtur amplius in vsu, vt docet Coar. l. 3. variarum c. 16. num. 7. Septimò, Si is qui amittit possessionem, non expellat occupatorem, sed probet, illum vi, clam, aut precario à se accepisse, adiudicabitur ei possessio, siue ille occupator titulum habeat, siue non. Spoliatus enim ante omnia est restituendus. c. 1. 2. & multis alijs de restit. spoliat. & 3. q. 1. & 7. de vi & vi armata. & 7. quod vi aut clam. & 7. de precario. Si autem nihil horum trium probare potuerit, alter retinebit possessionem. §. Quorum vis. in fine Instit. de Interdictis. Sed agendum erit de proprietate, quod vulgò de petitorio dicitur.

Si res subtracta erat defuncto, qui illam tempore mortis possidebat, adiudicanda est eius possessio heredi, postquam hereditatem adierit. §. Sequens diuisio. Instit. de Interd. L. 1. 7. & C. Quorum bonorum. nec refert vtrum clam subtracta sit, an palam tradita tamquam heredi vel legatario, cum talis non esset. Si tamen possessor statim posset ostendere legitimum titulum, non esset priuandus possessione: vt si res vfucapta sit; vt colligitur ex dict. L. 1. 7. Quorum bonorum. iuncta Glossa.

CAPVT QVARTVM.

Quibus, & in quæ Dominium competat. *Constat xi. Dubit.*

DVBITATIO PRIMA.

Utrum soli natura rationali Dominium competat.

RESPONDEO, *Soli natura rationali conuenire; scilicet Deo, Angelis, hominibus.* Ratio est, quia fundamentum omnis dominij est intellectus & libera voluntas, quæ soli naturæ rationali insunt. Quod probatur, Primò, Quia illud est fundamentum dominij, per quod homo habet potestatem disponendi de rebus: hanc autem habet per intellectum & voluntatem; quia per hæc immediatè habet potestatem in suos actus, & per suos actus in res externas. Secundò, Quia ratio dominij includit potestatem liberam, & ordinationem in aliquem finem: atqui solius rationis & voluntatis est ordinare aliquid liberè in aliquem finem. Tertio, confirm. ex Script. Genes. 1. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, ut præsit piscibus maris, bestijs terræ, &c.* vbi tribuitur homini præfectura & dominium in bestias terræ & pisces maris, ratione imaginis diuinæ, quæ consistit in intellectu & voluntate libera. Vide Franciscum Victoria, relect. de Indis, 1. p. n. 20.

2 *Dominium Dei quale.* Deus quidem summum quoddam, absolutissimum, & prorsus independens in omnes creaturas habet dominium, ratione creationis & conseruationis, per quam tota creatura & secundum substantiam & secundum omnes suas perfectiones est ex ipso, & per ipsum, & in ipsum. Vnde de omnibus liberè disponere potest prout placuerit; nec cuiquam fiet iniuria: seposita tamen ipsius liberali promissione & ordinatione, quæ quamdam

obligationem inducit, non quidem *Justitiæ* propriæ, sed *Fidelitatis*, seu *Veritatis*; quæ virtus passim in Scriptura *Justitia* vocatur. de quo plura 1. 2. q. 114. Cumque sit immutabilis, inducit etiam quamdam necessitatem, ita vt aliter disponere nequeat, quam ordinauit. Hoc dominium Deus neque potest abdicare, neque vlli creaturæ communicare, neque vllam creaturam ab eo eximere: quia titulus eius neque communicari potest, neque ab eo quisquam eximi. Hic enim titulus est creatio & assidua conseruatio causæ supremæ & independentis. Itaque omne dominium quod creaturis communicatur, infinitis partibus est minus; & essentialiter dominio diuino circa vnâquamque rem subordinatum, ab eoque dependens.

Angeli propriè non vidètur habere dominium, nisi suarum actionum. Possunt tamen etiam dici *Angelo* habere dominium rerum corporalium; quia magnam habent auctoritatem illas administrandi, quæ auctoritas interdum dominium dicitur. Sed hoc dominium non est tale, quale humanum, de quo modò loquimur. Non enim administrant illas vt suas, neque in suum commodum; sed sicut Præfetti Regij provincias & vrbes, Regis nomine. Secus est de dominio Christi hominis, cui omnia dedit Pater in manus, vt sint ipsius. de quo 3. p. quaest. 8.

Hominibus propriè conuenit hoc dominium in res externas: nam his solis res externæ concessæ sunt, vt de illis liberè disponant ad sua commoda: quod maxime verum est de omnibus rebus sub-